

Γαλακτοφόροι Μαστοί: Μητρότητα και Θηλασμός στην Αρχαιότητα και το Βυζάντιο (4^{ος} αι. π.Χ.-7^{ος} αι. μ.Χ.)

Το διεπιστημονικό αυτό πρόγραμμα (ΜητρικόΣτήθος) που χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (Πρόγραμμα «Νησίδες Αριστείας») εξετάζει τη μητρότητα και τον θηλασμό στην Ελληνιστική και πρώιμη Βυζαντινή εποχή (323 π.Χ.-650 μ.Χ.). Το πρόγραμμα εκπονείται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου με τη συνεργασία της Παιδιατρικής Εταιρείας Κύπρου και του Συνδέσμου Θηλασμού «Δώρο Ζωής». Την ερευνητική ομάδα του προγράμματος απαρτίζουν όχι μόνο ερευνήτριες από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, αλλά και επιστήμονες από πανεπιστήμια του εξωτερικού (Harvard University και Cardiff University). Από το Πανεπιστήμιο Κύπρου συμμετέχουν οι Αναπληρώτριες Καθηγήτριες Σταυρούλα Κωνσταντίνου (Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών) και Μαρία Παρανή (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας), καθώς επίσης και η μεταδιδακτορική ερευνήτρια Ασπασία Σκουρουμούνη Σταυρινού.

Με τη βοήθεια εργαλείων και εννοιών από διάφορες επιστημονικές θεωρήσεις του φύλου (όπως: φεμινισμός, κοινωνιολογία του σώματος, θεωρίες επιτέλεσης), το πρόγραμμα ΜητρικόΣτήθος επιχειρεί να εξετάσει τη σημασιολογία του στήθους της θηλάζουσας μάνας και παραμάνας, καθώς και να διερευνήσει τις ευρύτερες κοινωνικές, ιδεολογικές και ιατρικές συνιστώσες των φαινομένων της μητρότητας, της γέννας και του θηλασμού στις υπό εξέταση περιόδους. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα ΜητρικόΣτήθος περιστρέφεται γύρω από τα πιο κάτω κεντρικά ερωτήματα:

- Ποια πεδία εξουσίας και ιδεολογίας (κοινωνικής, περιβαλλοντολογικής, φιλοσοφικής, θρησκευτικής, πολιτικής, νομικής, πολιτισμικής, ιατρικής) καθορίζουν τη σημασιολογία του μητρικού στήθους και με ποιες σκοπιμότητες;
- Η φυσιολογία και βιολογία του μητρικού στήθους πώς μελετάται ιατρικά; Ποιες είναι οι ιατρικές χρήσεις του μητρικού γάλακτος στην αρχαιότητα και το Βυζάντιο;
- Ποια η θέση και λειτουργία του θηλάζοντος μαστού στη λογοτεχνία και τέχνη των εν λόγω περιόδων;
- Πώς φιλόλογοι, ιστορικοί, αρχαιολόγοι, ιστορικοί τέχνης και κοινωνιολόγοι θα μπορούσαν να συνεργαστούν με γιατρούς και νοσηλευτές, ώστε η ιστορική γνώση να τύχει ευρύτερης αξιοποίησης σε επίπεδο διαμόρφωσης κοινωνικών στάσεων, αλλά και στο πεδίο του καταρτισμού εθνικών πολιτικών γύρω από το μητρικό θηλασμό;
- Πώς η μελέτη των ιατρικών πηγών του παρελθόντος μπορεί να συνδράμει στη σύγχρονη ιατρική αναζήτηση καλών πρακτικών ή/και στη δημιουργία φαρμακευτικών προϊόντων υποβοήθησης του μητρικού θηλασμού;

Για τη διερεύνηση των πιο πάνω ερωτημάτων, το πρόγραμμα ΜητρικόΣτήθος συνδέει θεωρητικούς πολιτισμικής ιστορίας (κλασικούς φιλολόγους, βυζαντινολόγους) με κοινωνιολόγους, ερευνητές ιατρικής (αρχαίας, μεσαιωνικής, σύγχρονης) και επιστήμονες υγείας (ιατρούς, συμβούλους γαλουχίας, νοσηλευτές). Η δομή του δικτύου του ΜητρικούΣτήθους και η εστίαση στη δυναμική της αλληλεπίδρασης παρελθόντος-

παρόντος καθίστανται το κλειδί για την προώθηση ενός βασικού διπλού στόχου του προγράμματος: α) του εμπλουτισμού της ιστορικής έρευνας περασμένων κοινωνιών (Ελληνιστική αρχαιότητα και Βυζάντιο), β) της προώθησης σύγχρονων συζητήσεων, πρακτικών και πολιτικών σχετικών με τη βιωσιμότητα, τη μητρότητα και τον θηλασμό.